

ETICĂ SI INTEGRITATE

Click to add Text

Promovarea valorilor etice și integritatea profesională a funcționarilor publici

Entitatea publică asigură condițiile necesare cunoașterii, de către angajați, a reglementărilor care guvernează comportamentul acestora, prevenirea și raportarea fraudelor și neregulilor.

Cerințe generale în aplicarea standardului

- Atat managerul, cât și salariații trebuie:
 - să aibă un nivel corespunzător de integritate profesională și personală;
 - să fie conștienți de importanța activității pe care o desfășoară;
 - să aibă o abordare pozitivă față de controlul financiar, a cărui funcționare o sprijină.
- Managerul sprijină și promovează valorile etice și integritatea profesională și personală a salariaților.
- Salariații manifestă acel comportament și dezvoltă acele acțiuni percepute ca etice în entitatea publică.

Dilema

conflict de interese-incompatibilități

- Conflict de interese –situația în care persoana ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes de natură patrimonială.
- Un oficial public este în conflict de interese atunci când, în virtutea funcției publice pe care o ocupă ia o decizie sau participă la luarea unei decizii cu privire la care are și un interes personal.

Principii:

- Imparțialitate
- Integritate
- Transparența decizională
- Supremația interesului public.

Conflictul de interese

- În exercitarea funcției de membru al Guvernului și a altor funcții publice de autoritate din administrația publică centrală și locală;
- privind aleșii locali;
- privind funcționarii publici.

Conflict de interese:

- potențial;
- actual;
- consumat.

Art. 253 din Cod Penal

funcționarii publici nu pot lua parte la luarea unei decizii dacă aceasta aduce beneficii materiale pentru:

- propria persoană;
- soțul său, o rudă ori un afin până la gradul II inclusiv;
- o persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale ori de muncă în ultimii 5 ani sau din partea căreia a beneficiat ori beneficiază de servicii sau foloase de orice natură.

Declarația de interese – obligatorie, conf. Legii nr.176/2010.

Incompatibilități

reflectă acele situații în care un oficial public ocupă mai multe funcții în același timp, deși acest cumul este interzis de lege.

Incompatibilități privind:

- calitatea de parlamentar;
- funcția de membru al Guvernului și alte funcții publice de autoritate din administrația publică centrală sau locală;
- aleșii locali;
- funcționarii publici.

Criteria de incompatibilitate pentru funcționarii publici

Nu pot deține alte funcții și nu pot desfășura alte activități, remunerate sau neremunerate în cadrul:

a) autorităților sau instituțiilor publice;

b) cabinetului demnitarului, cu excepția cazului în care funcționarul public este suspendat din funcția publică, în condițiile legii, pe durata numirii sale;

c) regiilor autonome, societăților comerciale ori în alte unități cu scop lucrativ din sectorul public;

d) în calitate de membru al unui grup de interes economic.

Atenție!

Starea de incompatibilitate nu se aplică pentru cazurile prevăzute de literele a) și c) dacă:

- Persoana este desemnată printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să reprezinte interesele statului în legătură cu activitățile desfășurate de operatorii economici cu capital ori patrimoniu integral sau majoritar de stat, în condițiile rezultate din actele normative în vigoare;
- Persoana este desemnată printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să participe în calitate de reprezentant al autorității ori instituției publice în cadrul unor organisme sau organe colective de conducere constituite în temeiul actelor normative în vigoare;
- Persoana exercită un mandat de reprezentare, pe baza desemnării de către o autoritate sau instituție publică, în condițiile expres prevăzute de actele normative în vigoare.

Ce este corupția?

**Corupția poate fi definită drept
„abuzul de funcție în scopul obținerii unor câștiguri personale”**

„Sloganuri” ale corupției:

- **„știi pe cineva acolo, dai ceva și se rezolvă”,**
- **„cu bani faci orice”,**
- **„decât să tot umblu, mai bine dau banii și am terminat” ș.a.**

Corupția e o boală gravă... e ca o caracatiță...de care se scapă greu...e nevoie în primul rând de „tratarea” mentalității...și de contribuția tuturor. Trebuie să luăm atitudine.

Fiecare dintre noi trebuie să lase deoparte indiferența și să ia atitudine, să semnaleze acte de corupție de care are cunoștință!

Se poate face ceva, dar nu doar comentând pe la colțuri, nu păstrând tăcerea și, mai ales, nu încurajând acest fenomen.

Noțiunea de corupție:

Utilizarea abuzivă a puterii publice în scopul obținerii pentru sine sau pentru alții, a unor foloase necuvenite în următoarele forme:

- abuzul de putere în exercitarea atribuțiilor de serviciu;
- fraudă;
- favoritismul;
- conflictul de interese.

Este esențial ca publicul să fie informat și lămurit în privința răului pe care îl poate cauza corupția.

Împreună vom reuși

Transparency Internațional* - definiție

Corupția – folosirea abuzivă a puterii încredințate, fie în sectorul de public, fie în cel privat, în scopul satisfacerii unor interese personale sau de grup.

Orice act al unei instituții sau autorități care are drept consecință provocarea unei daune interesului public, în scopul de a promova un interes personal sau de grup poate fi calificat drept “**corupt**”.

** Transparency International – organizație neguvernamentală înființată în 1993 ce conduce lupta împotriva corupției.*

Definiția conform Strategiei naționale anticorupție 2005 - 2007

Devierea sistematică de la principiile de imparțialitate și echitate care trebuie să stea la baza funcționării administrației publice, care presupun ca bunurile publice să fie distribuite în mod universal, echitabil și egal

și

substituirea lor cu practici care conduc la atribuirea către unii indivizi sau grupuri a unei părți disproporționate a bunurilor publice în raport cu contribuția lor.

Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a înființat în anul 1994 – Grupul Multidisciplinar privind Corupția (G.M.C.)

“Corupția cuprinde comisioanele oculte și toate celelalte demersuri care implică persoane investite cu funcții publice sau private, care și-au încălcat obligațiile care decurg din calitatea lor de funcționar public, în vederea obținerii de avantaje ilicite, indiferent de ce natură, pentru ele însele sau pentru alții.”

Convenția penală a Consiliului Europei privind corupția, semnată de România la data de 27 ianuarie 1999, definește corupția în cele două modalități de săvârșire:

- **corupția activă** - "promisiunea, oferirea sau darea, cu intenție, de către orice persoană, direct sau indirect, a oricărui folos necuvenit, către un funcționar, pentru sine sau pentru altul, în vederea îndeplinirii sau abținerii de a îndeplini un act în exercițiul funcțiilor sale";
- **corupția pasivă** - "solicitarea ori primirea, cu intenție, de către un funcționar public, direct sau indirect, a unui folos necuvenit, pentru sine ori pentru altul, sau acceptarea unei oferte sau promisiuni a unui astfel de folos, în vederea îndeplinirii sau abținerii de la a îndeplini un act în exercițiul funcțiilor sale".

Nivelurile corupției

Strategia de prevenire și control social a corupției ține seama de existența "**marii corupții**" și a "**corupției mici**", fiind adoptate măsuri specifice fiecărui nivel.

- "**Marea corupție**" este asociată funcțiilor de nivel înalt, factorilor de decizie majoră, formelor grave de fraudă, deturnări de fonduri publice, mergând până la criminalitatea organizată.
- "**Mica corupție**" oferirea de mici atenții, are cel mai puternic impact pentru percepția publică.

Forme de manifestare

Clasificarea are în vedere influențarea actelor normative în timpul elaborării sau aplicării lor, după cum urmează:

- **"State Capture"** - reprezintă acțiunile unor grupuri, persoane sau firme din sectorul public sau privat " realizate cu scopul de a influența în folos propriu conținutul unor legi, reglementări sau altor tipuri de acte guvernamentale, prin acordarea de avantaje personale unor persoane publice, pe căi ilicite sau alte mecanisme netransparente;
- **"Corupția administrativă"** are în vedere distorsionarea intenționată a aplicării legilor, normelor și reglementărilor existente pentru a crea avantaje unor actori publici sau privați, prin acordarea de câștiguri personale unor oficialități, pe căi ilicite sau alte mecanisme netransparente.

Fenomenul "state capture" este asociat "marii corupții"

Cazuri când anumite acte normative, în special Hotărâri de guvern, au fost elaborate și adoptate pentru a crea beneficii anumitor persoane sau grupuri de persoane.

Exemplu:

Îndepărtarea sau adăugarea ilegală a unor texte din normele de aplicare ale unui act normativ, reușindu-se astfel distorsionarea conținutului acestuia.

Corupția administrativă (1)

- A da bani sau cadouri celor care lucrează în sectorul public (autorități, funcționari, medici, profesori etc.) pentru a vă oferi un serviciu la care sunteți îndreptățit;
- A da bani sau cadouri celor care lucrează în sectorul public (autorități, funcționari, medici, profesori etc.) pentru a obține un avantaj față de ceilalți cetățeni;
- A primi bani sau cadouri de la cetățeni pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu;
- A da bani sau cadouri pentru evitarea controalelor;

Corupția administrativă (2)

- A primi bani sau cadouri pentru „a închide ochii” la neregulile constatate cu ocazia controalelor;
- A promova pe cineva în raport cu alte criterii decât meritul profesional;
- A oferi bani sau cadouri pentru a nu plăti sau a diminua plata impozitelor și taxelor;
- A acorda credite sau subvenții în mod preferențial unor firme sau persoane;
- A oferi bani sau cadouri pentru a influența o hotărâre judecătorească în sensul dorit.

Distincția dintre cele două niveluri ale corupției

Constă în:

- calitatea persoanei vizate;
- valoarea sumei sau bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție;
- cuantumul pagubei materiale cauzate prin infracțiunea respectivă.

“**Mica corupție**” - acțiuni preventive;

Controlul social al **marii corupții** – acțiuni represive.

Măsuri administrative de prevenire a corupției

- Identificarea și monitorizarea factorilor de risc;
- Analiza domeniilor cu risc ridicat la corupție;
- Monitorizarea personalului și a factorilor de risc;
- Testarea integrității personalului
 - Test de integritate
 - Test de fidelitate
- Verificarea averilor, a conflictelor de interese și a incompatibilităților.

Indicatori de alarmă la corupție

Indicatori neutri

- standard de viață inexplicabil de înalt, stil de viață luxos, afișarea mai mult sau mai puțin ostentativă a unor simboluri menite să reflecte statutul social;
- contacte personale suspecte între personalul instituției și terți (exemplu: invitații, activități suplimentare, contracte în calitate de consultanți sau experți);
- executarea de activități suplimentare care nu se regăsesc în fișa postului, fără aprobare;

- apariția introvertirii, modificări bruște de comportament față de colegi și de șefi, comportament atipic (existența unor situații de șantaj sau exercitarea unor presiuni din partea grupărilor infractoare);

- dorința de a se impune în orice împrejurare prin invocarea contactelor din sfera serviciului și din cea privată;

- solicitarea unor favoruri din partea terților (condiții speciale la cumpărarea unor bunuri, acceptarea suportării plății consumației în restaurante, invitații la manifestări private sau de afaceri, organizate de către “clienți” ai instituției;

- manifestări de generozitate neobișnuită din partea firmelor sau patronilor (exemplu: sponsorizare, crearea unor facilități la plata serviciilor sau bunurilor comercializate de acestea).

Indicatori interni

- ocolirea sau “trecerea cu vederea” a prevederilor legale;
- acumularea sistematică de “mici neregularități”;
- depășirea frecventă a competențelor în rezolvarea unor lucrări;
- scurgerea de date și informații despre anumite activități profesionale;
- investigarea necorespunzătoare a cazurilor aflate în lucru și crearea de afinități cu suspectii investigați;
- dispariția unor acte de control din dosarul fiscal al contribuabilului;
- decizii sau acțiuni neobișnuite, fără o motivație temeinică;

- evaluări și decizii diferite în situații similare, care privesc situații distincte;
 - tăinuirea unor situații de fapt ilegale;
-
- timpi de rezolvare surprinzători de mici în cazul executării anumitor sarcini de serviciu;
 - atitudine părtinitoare față de anumite persoane, fără existența unui motiv întemeiat;
 - intervenții repetate asupra colegilor de serviciu pentru direcționarea verificărilor, investigațiilor sau cercetărilor în sensul dorit;
 - absența sau insuficiența controlului asupra activității profesionale acolo unde el ar fi deosebit de necesar;
 - încărcătură prea mare de lucrări pe o singură persoană;
 - vizite permanente în instituție ale reprezentanților unor societăți comerciale;
 - dispariții intempestive de la serviciu fără motive plauzibile și convorbiri telefonice suspecte.

Indicatori externi

- tratarea neobișnuit de amiabilă a unora dintre persoanele cu care intră în contact;
- schimbarea bruscă de atitudine în cadrul relațiilor de serviciu;
- organizarea de petreceri costisitoare la care sunt invitate persoane cu funcții de decizie din structură sau persoane din lumea interlopă;
- interpretarea frecventă a rolului persoanei cu o pretinsă poziție de influență.

Cauze care favorizează dezvoltarea corupției

- nivelul de dezvoltare economică al țării;
- moștenirea politică, economică și instituțională;
- înzestrarea naturală și socială;
- opțiunile politico-instituționale;
- nivelul competiției politice și al concentrării economice;

Efecte ale corupției (1)

- ✓ Scăderea calității serviciilor publice;
- ✓ Creșterea imoralității;
- ✓ Eliminarea competenței ca și criteriu de apreciere;
- ✓ Îmbogățirea fără muncă a unor persoane;
- ✓ Dezavantajarea celor cu resurse materiale limitate;

Efecte ale corupției (2)

- ✓ Încetinirea dezvoltării economice;
- ✓ Creșterea economiei subterane;
- ✓ Scăderea prestigiului autorităților;
- ✓ Scăderea prestigiului legii și dreptății;
- ✓ Demoralizarea cetățenilor cinstiți.

Măsuri de reformă în administrația publică care au ca scop prevenirea și combaterea corupției

- stabilitate instituțională;
- stabilitatea funcționarilor publici în scopul asigurării continuității activității;
- crearea unor structuri la nivelul instituțiilor publice în scopul implementării măsurilor de prevenire a corupției;
- proceduri interne clare privind sesizarea actelor de corupție;
- transparența procesului decizional administrativ;
- instituirea unui sistem obiectiv de evaluare a activității funcționarilor publici.

Persoane din administrația publică vulnerabile la corupție

- a) care exercită o funcție publică, indiferent de modul în care au fost investite, în cadrul autorităților sau instituțiilor publice;
- b) care îndeplinesc, permanent sau temporar, potrivit legii, o funcție sau o însărcinare, în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influența, în cadrul serviciilor publice;
- c) care exercită atribuții de control, potrivit legii;
- d) care acordă asistență specializată, în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influența.

Legătura între corupție și evaziune fiscală

A fost dovedită în studiile Băncii Mondiale

➤ **Asemănări:**

- ✓ legătura directă dintre economia subterană și corupție (grade de rudenie/relații de prietenie între cei care săvârșesc faptele).
- **Sfera de manifestare**
- ✓ criminalitate economico-financiară.

Evaziunea fiscală – forme de manifestare:

- **licită**: cu încadrarea în definiția legală;
- **evitarea fiscală**: utilizarea de tehnici ce permit ocolirea legislației fiscale.

Forme de manifestare a evaziunii fiscale

- Înființarea firmelor de tip "fantomă"
- Mecanismele fraudei de tip „carusel”
- Întocmirea unor documente justificative pentru operațiuni fictive
- Neînregistrarea operațiunilor comerciale în casele de marcat
- Traficul ilicit cu produse petroliere, țigarete și alcool

Domenii de activitate vulnerabile la evaziune fiscală

- cel agroalimentar (cereale, legume – fructe, flori, carne și produse din carne, pește etc);
- comerțul cu produse energetice poate afecta securitatea energetică a țării;
- produse petroliere, alcool și tutun;
- domeniul construcțiilor.

Fapte de evaziune fiscală prevăzute de legislația în vigoare

- nerefacerea, cu intenție, a documentelor de evidență contabilă distruse, fapta se pedepsește contravențional;
- împiedicarea organelor competente de a efectua verificări prin:
 - ✓ refuzul nejustificat de a prezenta documentele legale și bunurile de patrimoniu;
 - ✓ împiedicarea acestora de a intra în sedii incinte sau terenuri.
- reținerea și nevărsarea, cu intenție, (în cel mult 30 de zile de la data scadenței) a sumelor reprezentând impozite sau contribuții (infracțiune);

-
- punerea în circulație de timbre, banderole sau formulare tipizate, atât în cazul în care persoana respectivă nu are dreptul cât și atunci când acestea sunt falsificate (infracțiune);
 - stabilirea cu rea credință a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor;
 - ascunderea bunului ori a sursei impozabile sau taxabile;

Fapte asimilate infracțiunilor considerate drept sustragere de la plata obligațiilor fiscale

- omisiunea, în tot sau în parte, a evidențierii în actele contabile ori în alte documente legale a operațiunilor comerciale efectuate sau a veniturilor realizate;
- evidențierea, în actele contabile sau în documentele legale, a cheltuielilor care nu au la bază operațiuni reale ori evidențierea altor operațiuni fictive;
- alterarea, distrugerea sau ascunderea de acte contabile, memorii ale aparatelor de taxat ori de marcat electronice fiscale sau de alte mijloace de stocare a datelor;

-
- executarea de evidențe contabile duble, folosindu-se înscrisuri sau alte mijloace de stocare a datelor;
 - sustragerea de la efectuarea verificărilor, prin nedeclararea, declararea fictivă ori declararea inexactă a sediilor deținute;
 - substituirea, degradarea sau înstrăinarea de către debitori ori de către terțe persoane a bunurilor sechestrate.

Activitatea de inspecție fiscală

Organul de inspecție fiscală procedează la:

- a) examinarea documentelor aflate în dosarul fiscal al contribuabilului/plătitorului;
- b) verificarea concordanței dintre datele din declarațiile fiscale cu cele din evidența contabilă și fiscală a contribuabilului/plătitorului;

Activitatea de inspecție fiscală (2)

c) analiza și evaluarea informațiilor fiscale, în vederea confruntării declarațiilor fiscale cu informațiile proprii sau din alte surse și, după caz, a descoperirii de elemente noi relevante pentru aplicarea legislației fiscale;

d) verificarea, constatarea și investigarea fiscală a actelor și faptelor rezultând din activitatea contribuabilului/plătitorului supus inspecției sau altor persoane privind legalitatea și conformitatea declarațiilor fiscale, corectitudinea și exactitatea îndeplinirii obligațiilor prevăzute de legislația

Activitatea de inspecție fiscală (3)

- e) solicitarea de informații de la terți;
- f) verificarea locurilor unde se realizează activități generatoare de venituri impozabile ori unde se află bunurile impozabile;
- g) solicitarea de explicații scrise de la reprezentantul legal al contribuabilului/plătitorului sau împuternicitul acestuia ori de la persoanele prevăzute la art. 124 alin. (1), după caz, ori de câte ori acestea sunt necesare în timpul inspecției fiscale, pentru clarificarea și definitivarea constatărilor:

Activitatea de inspecție fiscală (4)

- h) informarea reprezentantului legal al contribuabilului/plătitorului sau a împuternicitului acestuia, după caz, cu privire la constatările inspecției fiscale, precum și discutarea acestora;
- i) stabilirea corectă a bazei de impunere, a diferențelor datorate în plus sau în minus, după caz, față de obligația fiscală principală declarată de către contribuabil/plătitor și/sau stabilită, după caz, de organul fiscal;

Activitatea de inspecție fiscală (5)

- j) sancționarea potrivit legii a faptelor reprezentând încălcări ale legislației fiscale și contabile constatate și dispunerea de măsuri pentru prevenirea și combaterea abaterilor de la prevederile legislației fiscale și contabile;
- k) dispunerea măsurilor asigurătorii în condițiile legii;
- l) aplicarea de sigilii asupra bunurilor, întocmind în acest sens proces-verbal.

Perioada supusă inspecției fiscale

Inspecția fiscală se efectuează în cadrul termenului de prescripție a dreptului de a stabili creanțe fiscale.

Selectarea perioadelor care vor fi supuse inspecției fiscale se efectuează de organul fiscal în funcție de riscul fiscal identificat. Inspecția fiscală se poate extinde, cu respectarea alin. (1) și asupra celorlalte perioade fiscale neverificate.

Controlul inopinat

- a) verificarea faptică și documentară;
- b) verificarea documentelor și operațiunilor impozabile ale unui contribuabil/plătitor, în corelație cu cele deținute de persoana sau entitatea supusă unui control fiscal, denumită control încrucișat;
- c) verificarea unor elemente ale bazei de impozitare sau cu privire la situația fiscală faptică, precum și constatarea, analizarea și evaluarea unui risc fiscal specific.

Controlul antifraudă

Controlul operativ și inopinat se efectuează de către funcționarii publici din cadrul Direcției generale antifraudă fiscală, în condițiile legii.

Verificarea documentară

Verificarea documentară constă în efectuarea unei analize de coerență a situației fiscale a contribuabilului/plătitorului, pe baza documentelor existente la dosarul fiscal al contribuabilului/plătitorului, precum și pe baza oricăror informații și documente transmise de terți sau deținute de organul fiscal.

Contravenții și sancțiuni privind evaziunea fiscală

Legea prevenirii nr. 270/2017

În cazul constatării săvârșirii uneia dintre contravențiile stabilite prin hotărârea Guvernului prevăzută la art. 10 alin. (3), agentul constatatator încheie un proces-verbal de constatare a contravenției prin care se aplică sancțiunea avertismentului și la care anexează un plan de remediere.

Contravenții și sancțiuni privind evaziunea fiscală (2)

Legea contabilității nr. 82/1991, republicată

1. *Deținerea, cu orice titlu, de elemente de natura activelor și datoriilor, precum și efectuarea de operațiuni economico-financiare, fără să fie înregistrate în contabilitate;*
2. *Nerespectarea reglementărilor emise de Ministerul Finanțelor Publice, respectiv de instituțiile cu atribuții de reglementare în domeniul contabilității prevăzute la art. 4 alin. (3), cu privire la:*
 - a) *aprobarea politicilor și procedurilor contabile prevăzute de legislație;*
 - b) *utilizarea și ținerea registrelor de contabilitate;*
 - c) *întocmirea și utilizarea documentelor justificative și contabile pentru toate operațiunile efectuate, înregistrarea în contabilitate a acestora în perioada la care se referă, păstrarea și arhivarea acestora, precum și reconstituirea documentelor pierdute, sustrase sau distruse;*
 - d) *efectuarea inventarierii;*
 - e) *întocmirea, semnarea și depunerea în termenul legal la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice a situațiilor financiare anuale și, după caz, a situațiilor financiare anuale consolidate, precum și a raportărilor contabile;*
 - f) *întocmirea, semnarea și depunerea la Ministerul Finanțelor Publice și la unitățile teritoriale ale acestuia, precum și la instituțiile publice ierarhic superioare a situațiilor financiare trimestriale și anuale ale instituțiilor publice, potrivit legii;*
 - g) *depunerea declarației din care să rezulte că persoanele prevăzute la art. 1 alin. (1) - (3) nu au desfășurat activitate, respectiv a înștiințării prevăzute la art. 27 alin. (6) lit. b);*

-
3. *prezentarea de situații financiare care conțin date eronate sau necorelate, inclusiv cu privire la identificarea persoanei raportoare;*
 4. *nerespectarea prevederilor referitoare la întocmirea declarațiilor prevăzute la art. 30 și 31;*
 5. *nerespectarea prevederilor referitoare la obligația membrilor organelor de administrație, conducere și supraveghere de a întocmi și de a publica situațiile financiare anuale;*
 6. *nerespectarea prevederilor referitoare la obligația membrilor organelor de administrație, conducere și supraveghere ale societății-mamă de a întocmi și de a publica situațiile financiare anuale consolidate;*
 7. *nerespectarea obligației privind auditarea, conform legii, a situațiilor financiare anuale și a situațiilor financiare anuale consolidate;*
 8. *nedeplinirea, potrivit prezentei legi, a situațiilor financiare anuale, a situațiilor financiare anuale consolidate, precum și a raportărilor contabile;*

Legea nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, comerț sau prestări de servicii ilicite

- a) efectuarea de activități de producție, comerț sau prestări de servicii, după caz, fără îndeplinirea condițiilor stabilite prin lege;
- b) vânzarea ambulantă a oricăror mărfuri în alte locuri decât cele autorizate de primării, consilii județene sau prefecturi;
- c) condiționarea vânzării unor mărfuri sau a prestării unor servicii de cumpărarea altor mărfuri ori de prestarea de servicii;
- d) expunerea spre vânzare ori vânzarea de mărfuri sau orice alte produse fără specificarea termenului de valabilitate ori cu termenul de valabilitate expirat;

Legea nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, comerț sau prestări de servicii ilicite (2)

- e) efectuarea de activități de producție, comerț sau prestări de servicii, după caz, cu bunuri a căror proveniență nu este dovedită, în condițiile legii. Prin documente de proveniență se înțelege, după caz, factura fiscală, factura, avizul de însoțire a mărfii, documentele vamale, factura externă sau orice alte documente stabilite prin lege;
- f) nedeclararea de către operatorii economici la organele fiscale, înainte de aplicare, a adaosurilor comerciale și a celor de comision;
- g) omisiunea întocmirii și afișării, în unitate, la locurile de desfacere sau servire, de către operatorii economici a prețurilor și tarifelor, a categoriei de calitate a produselor sau serviciilor ori, acolo unde este cazul, a listei de prețuri și tarife;

Legea nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități de producție, comerț sau prestări de servicii ilicite (3)

- h) neexpunerea la vânzare a mărfurilor existente, vânzarea preferențială, refuzul nejustificat al vânzării acestora sau al prestării de servicii cuprinse în obiectul de activitate al operatorului economic;
- i) acumularea de mărfuri de pe piața internă în scopul creării unui deficit pe piață și revânzării lor ulterioare sau al suprimării concurenței loiale;
- j) depășirea de către orice operator economic a adaosurilor maxime stabilite prin hotărâri ale Guvernului, la formarea prețurilor de vânzare cu amănuntul;
- k) falsificarea ori substituirea de mărfuri sau orice alte produse, precum și expunerea spre vânzare ori vânzarea de asemenea bunuri, cunoscând că sunt falsificate sau substituite.

OuG nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale

art. 10 Constituie contravenții următoarele fapte dacă, potrivit legii penale, nu sunt considerate infracțiuni:

- a) comercializarea de către operatorii economici a aparatelor de marcat electronice fiscale fără a deține autorizația prevăzută de prezenta ordonanță de urgență sau fără a face parte din rețeaua de unități acreditate pentru comercializare a unui distribuitor autorizat;*
- c) neemiterea bonului fiscal pentru toate bunurile livrate sau serviciile prestate, emiterea de bonuri cu o valoare inferioară prețului de vânzare a bunului sau tarifului de prestare a serviciului ori nerespectarea prevederilor art. 1 alin. (8), care determină existența unei sume nejustificate. În sensul acestei prevederi, prin sumă nejustificată se înțelege contravaloarea bunurilor livrate sau serviciilor prestate pentru care nu s-au emis bonuri fiscale, diferența până la prețul de vânzare a bunului sau tarifului de prestare a serviciului în cazul emiterii de bonuri cu o valoare inferioară ori contravaloarea bunurilor livrate sau serviciilor prestate fără respectarea prevederilor art. 1 alin. (8);*
- d) nerespectarea de către utilizatori a obligației prevăzute la art. 4 alin. (12) lit. h), care determină existența unei sume nejustificate. În sensul acestei prevederi, prin sumă nejustificată se înțelege suma pentru care nu s-au întocmit documente justificative conform art. 4 alin. (12) lit. h);*
- e) neîndeplinirea obligației operatorilor economici de a se dota cu aparate de marcat electronice fiscale, achiziționate numai de la distribuitori autorizați sau unități acreditate pentru comercializare, conform prevederilor prezentei ordonanțe de urgență etc.*

Legea nr. 252/2003 privind registruul unic de control

- a) neachiziționarea registrului unic de control de la direcțiile generale ale finanțelor publice din raza teritorială unde își are sediul social contribuabilul, în termenul prevăzut la art. 6 alin. (2) și (3);
- b) neprezentarea registrului unic de control la solicitarea organelor de control specializate, potrivit prevederilor art. 3 alin. (1).

Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedura fiscală

Contravenții

Art. 336 și art. 337

Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal

Art. 449 Contravenții și sancțiuni;

Art. 452 Infrațiuni.

Legea nr. 70/2015 pentru întărirea disciplinei financiare privind operațiunile de încasări și plăți în numerar

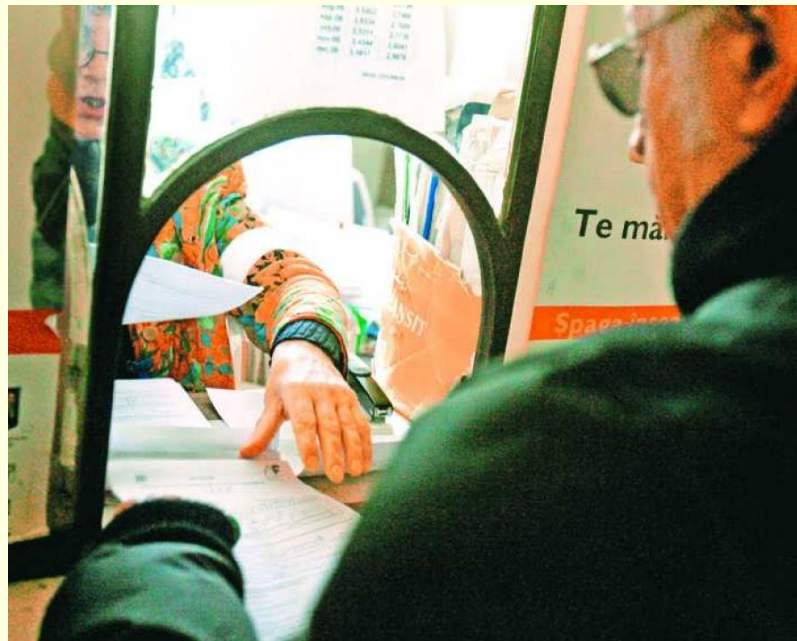
Contravenții și sancțiuni art. 11. și 12.

Direcții de acțiune pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale

- ✓ promovarea unui sistem integrat informativ interinstituțional de acțiuni, capabil să elaboreze proceduri comune și unitare de colectare și utilizare a datelor privind modalitățile de manifestare a fenomenelor ilicite;
- ✓ monitorizarea tuturor operațiunilor susceptibile a se realiza prin mijloace și metode evazioniste în domeniile cu evaziune fiscală ridicată;
- ✓ crearea la nivel național a centrului unic de combatere a evaziunii și a unui sistem informatic integrat care va interconecta bazele de date ale principalelor instituții cu rol în prevenirea și combaterea fraudei și a evaziunii fiscale.

Comportamentul funcționarului care se confruntă cu o faptă de corupție

Cum trebuie să reacționeze un funcționar public la corupție ?

Atenție !

Se interzice funcționarilor publici să solicite sume de bani, bunuri sau alte foloase în schimbul serviciului public oferit unui contribuabil, indiferent de:

- ✓ timpul pe care l-a alocat rezolvării solicitării acestuia;
- ✓ costurilor colaterale angajate de instituție;
- ✓ valorilor materiale gestionate de persoana fizică sau juridică solicitantă.

Se interzice primirea de sume de bani sau bunuri, chiar dacă acestea vor fi folosite în interesul serviciului și nu sunt însușite de către funcționar.

Acest lucru este interzis și în situația în care instituția nu poate asigura mijloacele logistice necesare desfășurării activității funcționarului.

În situația în care unui funcționar public i se oferă sau promite ceva în schimbul unui serviciu, acesta **trebuie să decline oferta** făcută și să explice contribuabilului care sunt consecințele acestui comportament.

Refuzul trebuie să fie **explicit și ferm** pentru a nu da contribuabilului posibilitatea să interpreteze refuzul ca pe o negociere.

Dacă situația este de așa natură încât nu există posibilitatea refuzului, funcționarul nu trebuie să își însușească banii sau bunurile.

Exemplu: un contribuabil lasă o sumă de bani sau un cadou și pleacă.

Acesta trebuie să manipuleze cât mai puțin obiectele și să comunice șefului său în cel mai scurt timp cele întâmplate.

Se va întocmi un proces-verbal pentru constatarea celor petrecute care va fi semnat de persoanele prezente.

Cum trebuie tratat un contribuabil care a oferit mită unui funcționar public ?

Funcționarul public are obligația să trateze contribuabilul cu aceeași atenție ca înainte de producerea evenimentului și să-i rezolve solicitarea conform prevederilor legale.

Dacă suma de bani sau cadoul sunt oferite sau promise de un intermediar, funcționarul se face vinovat de aceeași infracțiune de luare de mită, ca și în cazul în care oferta sau promisiunea sunt făcute, în mod direct, de către persoana interesată.

Obligațiile funcționarilor publici privind sesizarea faptelor de corupție

Orice funcționar public **are obligația de a sesiza organul de urmărire penală**, de fiecare dată când are cunoștință despre săvârșirea unei infracțiuni în legătură cu serviciul.

Obligația funcționarilor cu atribuții de control de a sesiza fapte de corupție

➤ Persoanele cu atribuții de control au obligația de a sesiza organele competente de fiecare dată când există indicii privitoare la fapte de corupție.

(art. 23 din Legea nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție);

➤ Acestea sunt obligate să conserve urmele infracțiunii.

Important!

Conform art. 25 din Legea nr. 78/2000, îndeplinirea cu bună-credință a obligației persoanelor cu funcții de control de a sesiza fapte de corupție nu constituie o încălcare a secretului profesional.

Ce **nu** este corupția ?

Trebuie să facem distincție între acele fapte ale funcționarilor publici care pot reprezenta infracțiuni de corupție și acele fapte care, deși produc prejudicii, nu reprezintă fapte de corupție.

Elementul distinctiv: intenția funcționarului de a obține un avantaj sau profit pentru el sau pentru altul.

Astfel de fapte prin care se încalcă norme legale ori drepturi sau interese legitime pot fi :

- **abuzul administrativ,**
- **eroarea,**
- **depășirea competenței,**
- **neglijența.**

Exemple de fapte care nu pot fi reținute ca “ fapte de corupție”:

- Refuzul unui funcționar de a elibera un certificat fiscal în situația în care ați îndeplinit cerințele legale și ați depus documentația completă este un abuz și nu o faptă de corupție;
- Dacă funcționara de la registratura unei instituții publice vă primește petiția sau cererea, dar uită să vă dea număr de înregistrare suntem în situația unei neglijențe și nu a unei fapte de corupție;
- Dacă un funcționar al Registrului Comerțului ale cărei atribuții sunt de a primi și înregistra în registru anumite mențiuni ale unui agent economic, califică natura juridică a respectivelor operațiuni și decide asupra înregistrării suntem în situația depășirii de competență (prin substituirea în atribuțiile judecătorului delegat) și nu a unei fapte de corupție.

Este important însă de reținut că astfel de acte pot genera fapte de corupție, dacă în spatele unei aparente “proaste administrări” se află sume de bani, foloase, influență etc)

Fapte de corupție prevăzute de legislația națională

- a) Infracțiuni de corupție;
- b) Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție;
- c) Infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție sau cu infracțiunile asimilate corupției;
- d) Infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene.

Cu toții avem responsabilitatea de a preveni și combate corupția

a) Infracțiunile de corupție:

- Luarea de mită
- Darea de mită
- Trafic de influență
- Cumpărarea de influență

Luarea de mită – noțiuni generale:

- Art. 289 Cod penal și art. 6-8 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

Fapta funcționarului care, direct sau indirect, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase sau nu o respinge, în scopul de a îndeplini, a nu îndeplini ori a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu sau în scopul de a face un act contrar acestor îndatoriri

Luarea de mită – regim sancționator:

- închisoare de la 3 la 12 ani și interzicerea unor drepturi;
- dacă fapta a fost săvârșită de un funcționar cu atribuții de control, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 15 ani și interzicerea unor drepturi;
- banii, valorile sau orice alte bunuri care au făcut obiectul luării de mită se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani.

Darea de mită – noțiuni generale:

- Art. 290 Cod penal și art. 6-8 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, cu scopul de a îndeplini, a nu îndeplini ori a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu sau în scopul de a face un act contrar acestor îndatoriri

Darea de mită – condiții de manifestare:

- Promisiunea, oferirea sau darea de mită trebuie să se refere la bani sau alte foloase;
- Bani sau foloasele promise, oferite sau date trebuie să fie necuvenite;
- Promiterea, oferirea sau darea banilor sau a altor foloase trebuie să fie realizate anterior îndeplinirii, expirării termenului pentru îndeplinirea actului avut în vedere de către mituitor și pentru care acesta a acționat, ori cel mai târziu în timpul executării acestuia;
- Actul a cărui îndeplinire, neîndeplinire, întârziere, mituitorul promite, oferă sau dă bani ori alte foloase, trebuie să fie unul privitor la îndatoririle de serviciu ale funcționarului sau contrar acestora.

Darea de mită – regim sancționator:

- închisoare de la 6 luni la 5 ani.
- nu constituie infracțiune fapta, atunci când mituitorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita;
- mituitorul nu se pedepsește dacă denunță autorității fapta mai înainte ca organul de urmărire să fi fost sesizat pentru acea infracțiune;
- banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat, în cazul mituitorului constrâns și a celui care face denunțul;
- pentru fapta de dare de mită săvârșită față de un funcționar public din control pedeapsa se majorează cu 2 ani;
- banii, valorile sau orice alte bunuri care au făcut obiectul luării de mită se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani.

Traficul de influență – noțiuni generale:

- Art. 291 din Codul penal și art. 6-8 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

Primirea ori pretinderea de bani sau alte foloase ori acceptarea de promisiuni, de daruri, direct sau indirect, pentru sine ori pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar pentru a-l determina să facă ori să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu

Condiții esențiale pentru traficul de influență prevăzute de art. 6¹ din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

- autorul trebuie să acționeze având în vedere influența reală sau presupusă pe care o persoană o are sau lasă să se creadă că o are pe lângă un funcționar, mizând pe aceasta;
- autorul infracțiunii, cumpărătorul de influență trebuie să creadă că persoana contactată se bucură de trecerea de care se prevalează pe lângă funcționar;
- este necesar nu numai ca influența reală sau presupusă de care se prevalează o persoană să se refere la un act care intră în atribuțiile de serviciu ale funcționarului, ci și cel care cumpără influența să aibă un interes real pentru acest act.

Traficul de influență – regim sancționator:

- Inchisoare de la 2 la 10 ani;
- Dacă fapta a fost săvârșită de un funcționar public din control, maximul special al pedepsei se majorează cu 2 ani
- Bani, valorile sau orice alte bunuri primite se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani

Cumpărarea de influență – noțiuni generale:

- Art. 292 din Codul penal și art. 6-8 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

Primirea de către un funcționar, direct sau indirect, de bani ori de alte foloase, după ce a îndeplinit un act în virtutea funcției sale și la care era obligat în temeiul acesteia

Cumpărarea de influență – condiții de manifestare:

- Acțiunea de primire a banilor sau a altor foloase să aibă loc, să fie săvârșită, după ce funcționarul a îndeplinit un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu;
- Actul îndeplinit de funcționar să fi fost unul ilicit;
- Banii sau foloasele să fie necuvenite.

Cumpărarea de influență – regim sancționator:

- închisoare de la 6 luni la 5 ani;
- dacă fapta a fost săvârșită de un funcționar public din control, maximul pedepsei se majorează cu 2 ani;
- banii, valorile sau orice alte bunuri primite se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani.

Art. 8² - Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

Promisiunea, oferirea sau darea, direct ori indirect, de bani sau alte foloase unui funcționar al unui stat străin ori al unei organizații publice internaționale, pentru a îndeplini sau nu un act privitor la îndatoririle sale de serviciu în cadrul operațiunilor economice internaționale, se pedepsește cu închisoare de la unu la 7 ani.

b) Infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție - 1:

Sunt pedepsite cu închisoare de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi următoarele fapte, dacă sunt săvârșite în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite:

- ✓ *stabilirea, cu intenție, a unei valori diminuate, față de valoarea comercială reală a bunurilor;*
- ✓ *acordarea de subvenții cu încălcarea legii, neurmărirea, conform legii, a destinațiilor subvențiilor;*
- ✓ *utilizarea subvențiilor în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate.*

Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție (2)

Sunt pedepsite cu închisoarea de la 1 la 5 ani următoarele fapte, dacă sunt săvârșite în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite:

- efectuarea de operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția publică pe care o îndeplinește o persoană ori încheierea de tranzacții financiare, utilizând informațiile obținute în virtutea acesteia;
- folosirea, în orice mod, direct sau indirect, de informații ce nu sunt destinate publicității ori permiterea accesului unor persoane neautorizate la aceste informații.

c) Infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție (1)

- tăinuirea bunurilor provenite din săvârșirea unei infracțiuni de corupție sau a unei infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție precum și favorizarea persoanelor care au comis astfel de infracțiuni;
- asocierea în vederea săvârșirii unei infracțiuni de corupție sau a unei infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție;
- falsul și uzul de fals săvârșite în scopul de a ascunde comiterea uneia dintre infracțiunile de corupție sau a unei infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție;
- abuzul în serviciu.

Infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție (2)

- Șantajul, săvârșit în legătură cu infracțiunile de corupție sau a unei infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție;
- Infracțiunile de spălare a banilor, prevăzute în Legea nr.56/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism, cu modificările și completările ulterioare;
- Infracțiunile prevăzute în Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările și completările ulterioare;

Infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție (3)

- infracțiunea de bancrută frauduloasă și celelalte infracțiuni prevăzute în Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- traficul de droguri, traficul de substanțe tehnice și nerespectarea regimului armelor de foc și al munițiilor;

Infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție (4)

- infracțiunile de trafic de persoane, prevăzute în Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare;
- infracțiunea prevăzută în O.u.G. nr. 159/2001 pentru prevenirea și combaterea utilizării sistemului financiar-bancar în scopul finanțării de acte de terorism, aprobată prin Legea nr. 466/2002.

d) Infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene (1)

- ✓ Folosirea sau prezentarea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, care au ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor;
- ✓ Omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit legii pentru obținerea de fonduri din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept a acestor fonduri;
- ✓ Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor obținute din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor;

Reglementări internaționale privind combaterea corupției

Pe plan internațional au fost adoptate numeroase acte normative, încercându-se stăvilirea și controlarea acestui fenomen.

1. **Organizația Națiunilor Unite** : Codul de conduită pentru funcționarii publici (Rezoluția nr. 51/59 din 12 decembrie 1996);

- Declarația ONU împotriva corupției și mitei în tranzacțiile comerciale internaționale (Rezoluția nr. 51/191 din 21 februarie 1997) : Programul global anticorupție din 23 aprilie 1999;

2. **Consiliul Europei și Uniunea Europeană** : Actul Consiliului din 26 iulie 1995 stabilind Convenția relativă la protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene și protocoalele ulterioare;

- Convenția asupra corupției din 27 ianuarie din 1999;

- Grupul de state de luptă împotriva corupției (Rezoluția nr. 99/5 din 1 mai 1999);

- Cele 20 principii privind lupta împotriva corupției (Rezoluția Consiliului de Miniștri nr. 97/24 din 6 noiembrie 1997);

- Convenția privind lupta împotriva corupției în care sunt implicați funcționari ai Comunităților Europene sau funcționari ai statelor membre ale Uniunii Europene;

Reglementări internaționale care au stat la baza elaborării Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016-2020

- Rapoarte ale Transparency Internațional;
- Rapoartele Grupului statelor pentru lupta împotriva corupției (The Group of States Against Corruption – GRECO).

Îndatoririle funcționarilor publici:

- ✓ au obligația să își îndeplinească cu profesionalism, imparțialitate și în conformitate cu legea îndatoririle de serviciu;
- ✓ să se abțină de la orice faptă care ar putea aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice ori prestigiului corpului funcționarilor publici;
- ✓ sunt obligați să sprijine propunerile și inițiativele motivate ale personalului din subordine;
- ✓ să rezolve, în termenele stabilite de către superiorii ierarhici, lucrările repartizate;
- ✓ să respecte normele de conduită profesională și civică prevăzute de lege.

Îndatoririle funcționarilor publici (2)

- ✓ să îndeplinească atribuțiile ce le revin din funcția publică pe care o dețin, precum și a atribuțiilor ce le sunt delegate;
- ✓ să se conformeze dispozițiilor primite de la superiorii ierarhici;
- ✓ are dreptul să refuze, în scris și motivat, îndeplinirea dispozițiilor primite de la superiorul ierarhic, dacă le consideră ilegale;
- ✓ să păstreze **secretul de stat, secretul de serviciu, precum și confidențialitatea** în legătură cu faptele, informațiile sau documentele de care iau cunoștință în exercitarea funcției publice, în condițiile legii, cu excepția informațiilor de interes public;

Interdicții:

- ***să primească direct cereri a căror rezolvare intră în competența lor sau să discute direct cu petenții și să intervină pentru soluționarea acestora;***
- ***să solicite sau să accepte, direct sau indirect, pentru ei sau pentru alții, în considerarea funcției lor publice, daruri sau alte avantaje;***
- ***să ocupe funcții de conducere în structurile sau organele de conducere, alese sau numite, ale partidelor politice, organizațiilor cărora le este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice sau ale fundațiilor ori asociațiilor care funcționează pe lângă partidele politice;***

-
- *În exercitarea atribuțiilor ce le revin, să se abțină de la exprimarea sau manifestarea publică a convingerilor și preferințelor lor politice;*
 - *să nu favorizeze vreun partid politic sau vreo organizație căreia îi este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice;*
 - *În alți funcționari publici le este interzis să facă parte din partide politice, organizații cărora le este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice sau din fundațiile ori asociațiile care funcționează pe lângă partidele politice.*

Constituie abateri disciplinare următoarele fapte:

- ✓ neglijența repetată în rezolvarea lucrărilor;
- ✓ întârzierea sistematică în efectuarea lucrărilor;
- ✓ absențe nemotivate de la serviciu;
- ✓ nerespectarea în mod repetat a programului de lucru;
- ✓ intervențiile sau stăruințele pentru soluționarea unor cereri în afara cadrului legal;
- ✓ nerespectarea secretului profesional sau a confidențialității lucrărilor cu acest caracter;
- ✓ manifestări care aduc atingere prestigiului autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea;
- ✓ desfășurarea în timpul programului de lucru a unor activități cu caracter politic;
- ✓ refuzul de a îndeplini atribuțiile de serviciu;
- ✓ încălcarea prevederilor legale referitoare la îndatoriri, incompatibilități, conflicte de interese și interdicții stabilite prin lege pentru funcționarii publici.

Răspunderea civilă a funcționarului public se angajează:

- pentru pagubele produse cu vinovăție patrimoniului autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea;
- pentru nerestituirea în termenul legal a sumelor ce i s-au acordat necuvenit;
- pentru daunele plătite de autoritatea sau instituția publică, în calitate de comitent, unor terțe persoane, în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.

Răspunderea penală se angajează pentru infracțiunile săvârșite în timpul serviciului sau în legătură cu atribuțiile funcției publice exercitate.

Principalele prevederi conținute în Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare

- ✓ instituie măsuri de prevenire, descoperire și sancționare a faptelor de corupție;
- ✓ enumeră persoanele cărora li se aplică prevederile acestui act normativ;
- ✓ indică reguli speciale de comportament privind anumite categorii de persoane, în scopul prevenirii faptelor de corupție;
- ✓ menționează infracțiunile de corupție prevăzute în Codul penal.

Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare

Cartea I

Reglementări generale pentru prevenirea și combaterea corupției

- Titlul I Transparența informațiilor referitoare la obligațiile bugetare restante
- Titlul II Transparența în administrarea informațiilor și serviciilor publice prin mijloace electronice
- Titlul III Prevenirea și combaterea criminalității informatice
- Titlul IV Conflictul de interese și regimul incompatibilităților în exercitarea demnităților publice și funcțiilor publice (secțiunea a 5-a Incompatibilități privind funcționarii publici)
- Titlul V Grupurile de interes economic

Cartea II

Modificarea unor reglementări în scopul prevenirii și combaterii corupției

- Titlul I: Asigurarea transparenței în exercitarea funcțiilor publice, prevenirea și combaterea corupției
- Titlul II: Asigurarea transparenței și stabilității în mediul de afaceri
- Titlul III: Reglementări privind funcția publică și funcționarii publici

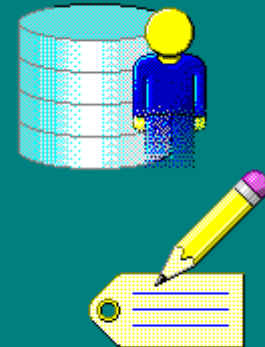
Norme generale de conduită profesională a funcționarilor publici

- Asigurarea unui serviciu public de calitate;
- Respectarea Constituției și a legilor;
- Loialitatea față de autoritățile și instituțiile publice;
- Libertatea opiniilor;
- Activitatea publică;
- Activitatea politică;
- Folosirea imaginii proprii;
- Cadrul relațiilor în exercitarea atribuțiilor funcției;
- Conduita în cadrul relațiilor internaționale;
- Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor;

Evaluarea performanței individuale este influențată pozitiv de nivelul implicării fiecăruia în prevenirea și combaterea corupției

-
- Participarea la procesul de luare a deciziilor;
 - Obiectivitate în evaluare;
 - Nefolosirea abuzivă a atribuțiilor funcției publice deținute;
 - Utilizarea resurselor publice;
 - Limitarea participării la achiziții, concesionări sau închirieri în următoarele cazuri:
 - *când a luat cunoștință, în cursul sau ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, despre valoarea ori calitatea bunurilor ce urmează a fi vândute;*
 - *când a participat, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, la organizarea vânzării bunului respectiv;*
 - *când poate influența operațiunile de vânzare sau când a obținut informații la care persoanele interesate de cumpărarea bunului nu au avut acces.*

Consilierul de etică

Criterii de selecție

- ✓ acesta trebuie să fie o persoană cunoscută în instituția din parte;
- ✓ de regulă, persoana desemnată face parte din compartimentul de resurse umane;
- ✓ datele de contact ale acestuia trebuie să fie cunoscute de funcționarii publici din instituția în care este numit.

Numirea consilierului de etică se face în baza unui act administrativ al conducătorului instituției din care acesta face parte.

Atribuții

- oferă consultanță și asistență pentru funcționarii publici, cu privire la modul de interpretare și aplicare a normelor de conduită;
- monitorizează aplicarea dispozițiilor codului de conduită în cadrul instituției în care își desfășoară activitatea.

Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, entitățile publice și din alte unități care semnaleză încălcări ale legii

Principiile care guvernează protecția avertizării în interes public sunt următoarele:

- ✓ legalitatea;
 - ✓ responsabilitatea;
 - ✓ nesancționarea abuzivă;
 - ✓ buna administrare;
 - ✓ buna conduită;
 - ✓ echilibru;
 - ✓ buna credință.
-
- Întregul personal are datoria de a raporta faptele de corupție

Semnalarea unor fapte de încălcare a legii constituie avertizare în interes public

- infracțiuni de corupție, infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție, infracțiunile de fals și infracțiunile de serviciu sau în legătură cu serviciul;
- infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene;
- practici sau tratamente preferențiale ori discriminatorii în exercitarea atribuțiilor instituțiilor publice;
- încălcarea prevederilor privind incompatibilitățile și conflictele de interese;
- folosirea abuzivă a resurselor materiale sau umane;
- partizanatul politic în exercitarea prerogativelor postului, cu excepția persoanelor alese sau numite politic;

Persoanele care raportează nereguli vor fi sprijinite și susținute

-
- Încălări ale legii în privința accesului la informații și a transparenței decizionale;
 - Încălcare a prevederilor legale privind achizițiile publice și finanțările nerambursabile;
 - incompetența sau neglijența în serviciu;
 - evaluări neobiective ale personalului în procesul de recrutare, selectare, promovare, retrogradare și eliberare din funcție;
 - Încălări ale procedurilor administrative sau stabilirea unor proceduri interne cu nerespectarea legii;
 - emiterea de acte administrative sau de altă natură care servesc interese de grup sau clientelare;
 - administrarea defectuoasă sau frauduloasă a patrimoniului public și privat al autorităților și instituțiilor publice;
 - Încălcare a altor dispoziții legale care impun respectarea principiului bunei administrări și cel al ocrotirii interesului public.

Pentru semnalarea unor fapte de încălcare a legii funcționarii publici, personalul contractual și alte categorii de personal beneficiază de protecție, în condițiile legii.

Salariații exercită diverse nivele de management și au aceleași obiective:

- **de a realiza servicii publice de bună calitate, cu costuri minime;**
- **de a-și păstra locurile de muncă.**

Salariaților le revine sarcina ca, în cazul identificării unor dovezi în ceea ce privește existența unor posibile fraude, corupție sau orice altă activitate ce poate afecta în sens negativ interesele majore ale entității publice, să le aducă la cunoștința organelor abilitate ale statului.

**COMUNICAREA STRATEGICĂ
DIN PERSPECTIVA
LUPTEI ÎMPOTRIVA
CORUPȚIEI**

Considerații generale

- *Este riscant pentru o instituție publică să nu comunice despre corupție, în acest caz publicul devine sceptic și cinic cu privire la subiect și poate să nu mai fie interesat de acesta.*
- Majoritatea oamenilor au tendința de a privi faptele de corupție ca **imorale**, însă **le acceptă dacă sunt comise de prieteni sau rude**, deoarece ei sau cei apropiați lor beneficiază de pe urma acestor fapte.
- **strategia** enunță de regulă ce este de făcut, iar **planul de acțiune** stabilește cum să se procedeze.

Avem nevoie de ajutorul societății civile pentru a stopa corupția

Abordarea strategică a comunicării este concepută ca un proces cu 5 etape:

- Constituirea funcției de management;
- Evaluarea necesității de comunicare strategică;
- Strategia de comunicare și planul de implementare;
- Implementarea activităților de comunicare;
- Monitorizarea și evaluarea.

10 sfaturi practice pentru realizarea cu succes a inițiativelor de comunicare

- Obiectivul principal al comunicării integrate: **aceleași mesaje prin aceleași canale de comunicare, relevante în același timp**;
- Începeți cu o platformă de comunicare comună care stabilește condițiile pentru o activitate comună;
- Decideți asupra mesajelor principale. Împărțiți-le pe sub-mesaje și pregătiți informațiile de suport și argumentele;
- Încercați să descrieți ceea ce aveți de spus prin crearea unei povești;
- Încercați să conveniți asupra anumitor teme care să fie comunicate de organizație pe o perioadă de timp;
- Încercați să fiți cât mai aproape de persoanele cu care lucrați;
- Nu integrați pur și simplu canalele tradiționale de comunicare, ci încercați să țineți cont și de alte departamente precum IT, resurse umane, marketing;
- Creați o atitudine pozitivă față de activitățile organizației prin comunicarea integrată. Începeți cu proiecte comune mici și simple care pot fi ulterior comunicate ca povești de succes și funcționa ca bune practici;
- Întrebați-vă dacă nu aveți nevoie de o schimbare de atitudine proprie;
- Aveți în vedere partenerii dumneavoastră de cooperare.

Planificarea unei campanii anticorupție:

Etape:

- ✓ obiectivele de comunicare;
- ✓ grupuri țintă;
- ✓ mesajele cheie;
- ✓ tactici și activități;
- ✓ canale de comunicare.

Obiectivele de comunicare

Ce anume dorim să realizăm?

Important

- Formulați întotdeauna obiective realizabile.
- Stabilirea obiectivelor cantitative vă ușurează munca.
- Nu includeți mai multe obiective într-unul singur.

Sfaturi utile pentru stabilirea obiectivelor de comunicare

- *schimbarea cognitivă* își propune să conștientizeze publicul asupra unei anumite probleme.
Exemplu: *Timp de zeci de ani, campaniile “anti-șpagă” s-au concentrat asupra explicării efectelor negative ale primirii de foloase necuvenite asupra sistemului fiscal deoarece, la acea vreme, oamenii nu credeau în aceste efecte.*
- Inducerea unui stimul emoțional: campania are ca scop inducerea unui stimul emoțional, adică determinarea unei reacții pozitive sau negative din partea oamenilor, cu privire la aceste probleme.
Exemplu: *O campanie publică poate avea ca scop revizuirea atitudinii oamenilor față de darea de mită.*
- Nivelul trei are ca scop schimbarea comportamentului, adică determinarea oamenilor să facă lucruri pe care altădată nu le-ar fi făcut.
Exemplu: *O campanie poate încerca să aducă motivații pentru contribuabili să nu ofere daruri, cadouri funcționarilor publici etc.*
- În fine, la nivelul patru, campaniile își propun să schimbe în profunzime credințele și valorile, ceea ce este extrem de dificil.
Exemplu: *O campanie se poate concentra asupra schimbării atitudinii față de primirea de foloase necuvenite.*

Exemple de obiective ale unor campanii anticorupție

NIVELUL CAMPANIEI	GRUPUL-ȚINTĂ	
	PUBLICUL GENERAL	FUNȚIONARII PUBLICI
Schimbarea cognitivă	Descrierea costurilor corupției pentru societate, cauzelor și consecințelor corupției	Descrierea domeniilor din sectorul public care sunt cele mai susceptibile la corupție și a procedurilor celor mai riscante
Inducerea unui stimul emoțional	Situații dilematice în care se ilustrează costurile și consecințele corupției de zi cu zi	Determinarea funcționarilor publici să ia decizii cu privire la standardele profesionale și etice
	Schimbarea imaginii „cool” a politicianilor corupți	Schimbarea imaginii „cool” a managerilor corupți din sectorul public
Schimbarea comportamentului	Descrierea acțiunilor cetățenilor în cazurile de corupție	Descrierea funcționării unei noi linii verzi pentru semnalarea cazurilor de corupție sau a auditului intern
Schimbarea credinței și valorilor	Erodarea credinței în rețelele familiale și locale prin care oficialii corupți transferă fonduri familiei, satului de baștină, etc.	Schimbarea convingerii funcționarilor publici că a lua mită este în regulă, deoarece salariile sunt mici

Grupuri-țintă

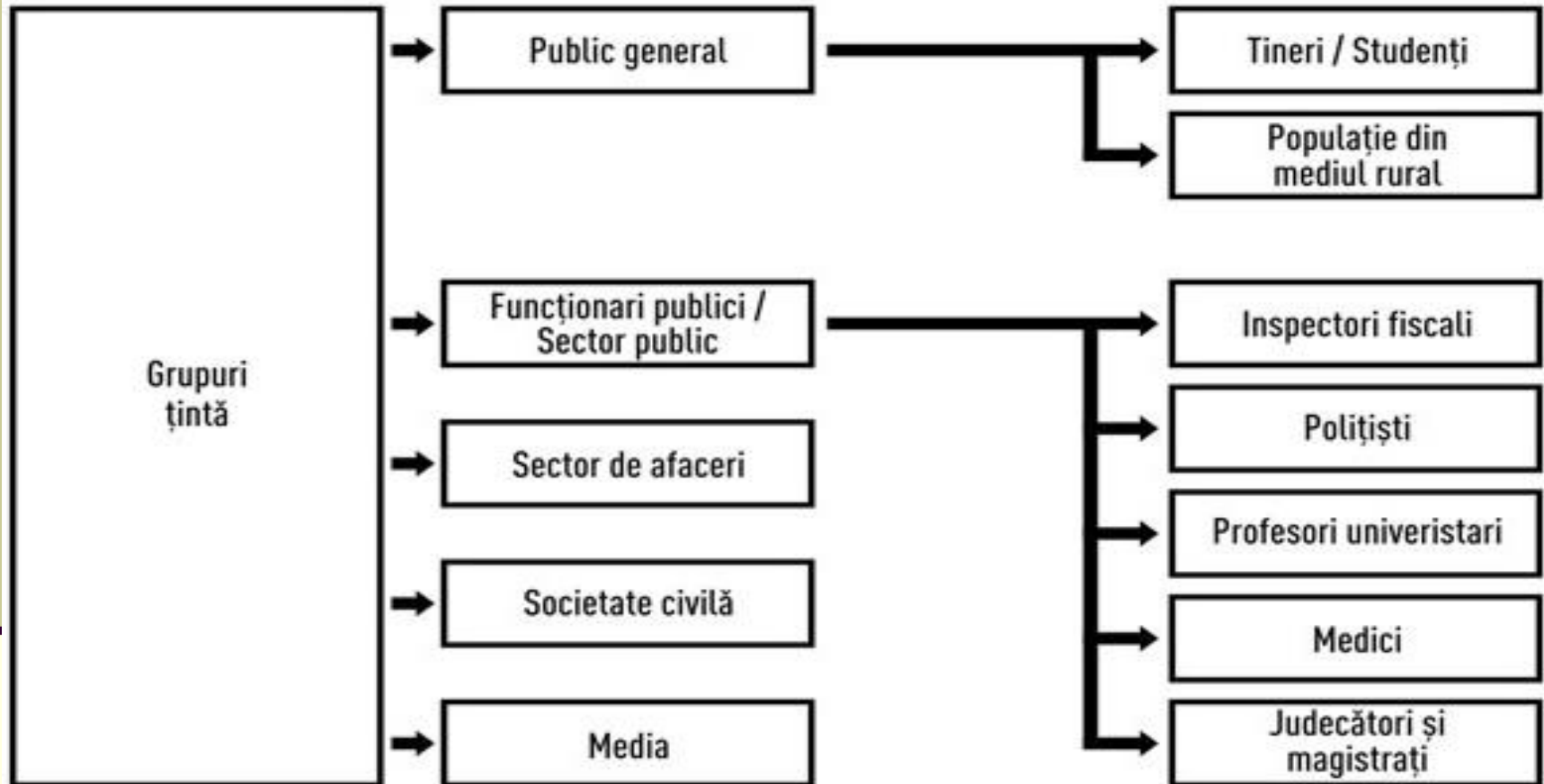
Definesc audiența pentru care sunt special concepute intervențiile de informare și de comunicare.

"A comunica cu toată lumea înseamnă a nu comunica cu nimeni"

Cui mă adresez ?

Cu cât grupurile-țintă sunt segmentate mai mult, cu atât cresc șansele de a modela mesajele conform necesităților acestora.

Categorii de grupuri-țintă pentru o campanie anticorupție

Scopul campaniei anticorupție

Orice campanie pentru funcționarii publici trebuie să aibă în vedere aspectele motivaționale existente în sectorul public și să ilustreze prevederile legale relevante, etica și codurile de conduită, etc.

De asemenea, trebuie să pornească și de la nivelul relativ înalt de educație a funcționarilor publici.

Scopul unei campanii anticorupție pentru funcționarii publici va fi, de obicei, acela de schimbare a comportamentului acestora și de ilustrare a imenselor daune pe care le produce comportamentul corupt.

! Cele două grupuri-țintă tradiționale pentru o campanie anticorupție sunt publicul și funcționarii publici.

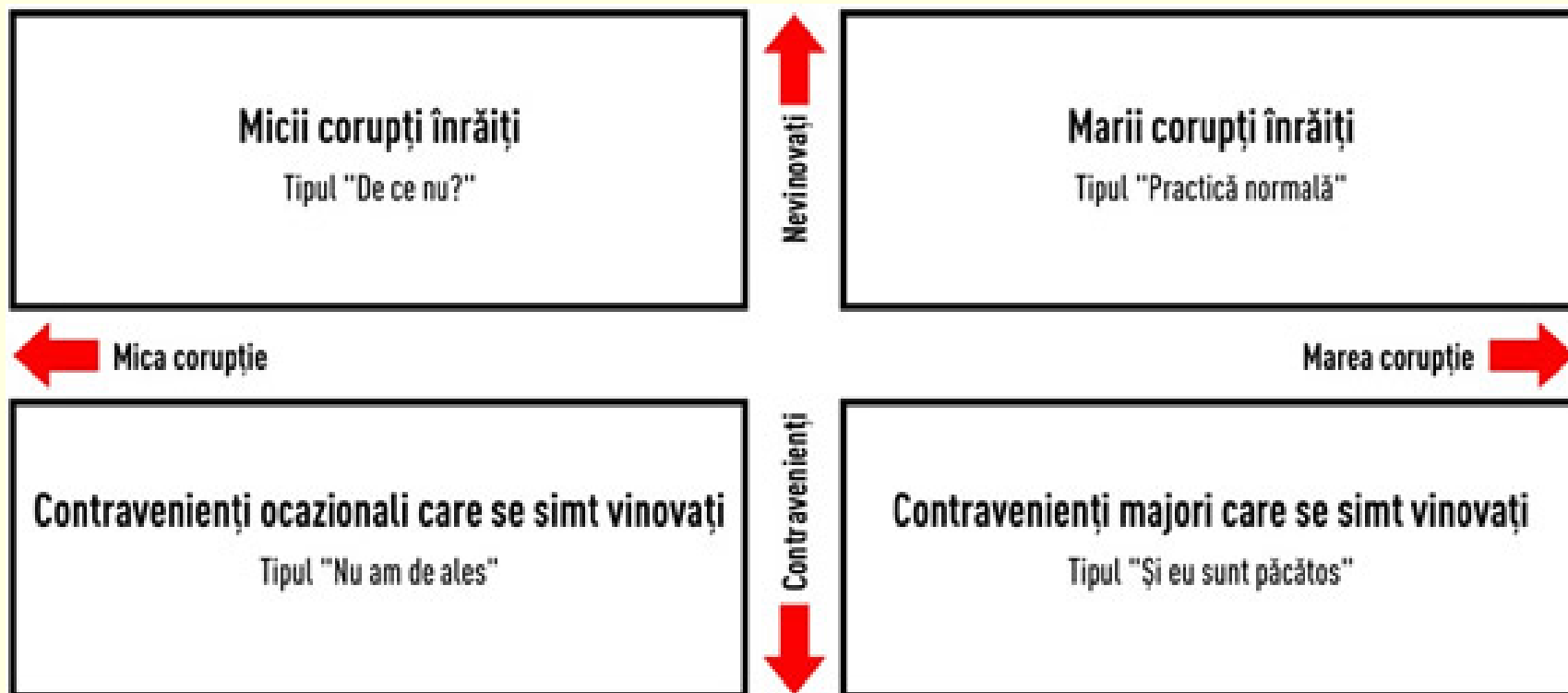
Mesaje cheie

Cele 4 reguli pentru stabilirea mesajelor:

- ✓ Începutul îl reprezintă percepțiile;
 - ✓ Cum este percepută corupția de către cei din sectorul din care face parte grupul-țintă?
 - ✓ Identificați elementele de persuasiune;
 - ✓ Asigurați-vă că mesajele sunt credibile și transmisibile prin intermediul relațiilor publice.
-
- Mesajele trebuie să pornească de la obiective și să fie formulate în conformitate cu caracteristicile grupurilor-țintă.
 - Un mesaj bun comunică o idee (nu mai multe), este clar, concis și ușor de înțeles.

Regula 1: Începutul îl reprezintă percepțiile

Cum percepe grupul-țintă corupția, atât la modul general, cât și în particular?

Regula 2:

Definiți modul de schimbare a acestor percepții

- Se pot baza pe premise false sau pot reprezenta doar stereotipuri vechi și incorecte.
- Definirea elementelor pe care doriți să le schimbați vă ajută să mergeți mai departe spre elementele de persuasiune care facilitează schimbarea.

Regula 3

Identificarea elementelor de persuasiune

- ❑ Definirea modului în care se poate convinge grupul-țintă că există explicații sau situații alternative.
- ❑ Pot fi avute în vedere următoarele mijloace persuasive:

MIJLOACE PERSUASIVE	DESCRIERE
Vina	Poate funcționa cu cei înrăiți, dar există riscul de apatie și frustrare
Stimulentele pozitive	Arată clar că există moduri alternative de acțiune în afara corupției și că există și beneficii morale, personale și financiare
Angajamentul	Dacă li se cere receptorilor unei campanii să facă o alegere ideologică la început, vor fi mai dispuși să acționeze conform acestui angajament
Autoritatea și teama	Bun pentru angajament și pentru a arăta că faptele de corupție sunt riscante
Exemplele bune	Există o șansă de efect de bulgăre de zăpadă, dacă oamenii văd că și alții în situații similare au putut evita corupția
Moralitatea	Foarte folositoare în societăți religioase sau tradiționaliste. Promovează de fapt lupta anti-corupție ca o obligație morală.
Influența egalilor	Orice grup-țintă este cel mai bine influențat dacă mesajele anti-corupție sunt furnizate de membri ai aceleiași grup-țintă
Umorul	Umorul este un mijloc excelent de conștientizare și combatere a percepțiilor existente

Regula 4

Credibilitatea mesajului

- ❖ *O bună modalitate de a asigura un mesaj credibil este să spunem o poveste în loc să dăm numai informații.*
- ❖ Studiile de caz, reale sau inventate, care ilustrează sau chiar descriu probleme cheie de corupție și anticorupție au un impact mai mare decât explicațiile abstracte sau teoretice.

Tactici și activități

Tacticile trebuie întotdeauna corelate cu strategia.

- Activitățile de comunicare trebuie să ocupe un loc principal în toate fazele operaționale ale unui proiect.
- Cele mai bune două criterii pentru alegerea tacticilor sunt **adecvarea și transmisibilitatea**, însă fiecare practician își alege propria cale pentru atingerea obiectivelor.

Canale de comunicare

Utilizarea aceluiași tip de "media" poate avea impact diferit în funcție de alegerea canalelor de comunicare.

Există riscul irosirii resurselor dacă unul sau mai multe tipuri de media (produse de informare), în cadrul unui efort integrat de comunicare, sunt distribuite ineficient, fără a ajunge cu succes la grupul-țintă.

Fiecare canal de comunicare are propriile sale avantaje și dezavantaje și trebuie să alegeți ce includeți în mixul de comunicare în cunoștință de cauză.

**CANAL MEDIA
ȘI DE COMUNICARE**

CONSIDERAȚII LEGATE DE CAMPANIA ANTI-CORUPȚIE

Evenimente, concursuri, expoziții	Bune pentru conștientizare, dar și pentru instrucțiuni practice sau îndrumări privind modul de evitare a corupției
Anunțuri de presă scrisă, radio, TV sau online	Trebuie să se concentreze pe instrucțiuni privind modul de evitare sau raportare a corupției (de ex. instrucțiuni pentru linia verde)
Media digitale – Internet, jocuri video	Excelent pentru anti-corupție, deoarece permite feedback-ul și interactivitatea, de exemplu, permițând utilizatorilor să raporteze direct cazurile de corupție prin pagina web
Broșuri, periodice și reviste proprii	În ce privește anti-corupția, acestea pot fi folosite numai pentru comunicarea instrucțiunilor sau cunoștințelor
Afișe, carduri, panouri, autobuze	Bune pentru stimularea discuțiilor publice și conștientizării problemei
Materiale promoționale	Destul de relevante, deoarece instituțiile implicate în lupta împotriva corupției au, în general, o imagine pozitivă. În plus, mesajul face ca obiectele să fie plăcute
Materiale educaționale	Corupția este o problemă complexă, iar materialele educaționale sunt o variantă evidentă în acest sens, mai ales dacă grupul-țintă este format din liderii și profesioniștii de mâine
Ședințe, conferințe, seminarii	Sunt cele mai utile la nivel politic sau administrativ înalt. Trebuie să se concentreze asupra metodelor practice de evitare a corupției de către politicieni și funcționarii publici sau asupra metodelor de combatere.
Rețele – prieteni, colegi, familie	Corupția este un subiect potrivit pentru rețelele informale, deoarece de obicei presupune povești de viață interesante, tragice sau emoționante

Important

- Apelați întotdeauna la comunicarea integrată: *vă ajută să vă îndepliniți obiectivele, să economisiți resurse și să obțineți un rezultat complet în efortul de comunicare.*
- Există patru dimensiuni ale comunicării integrate:
 - mesaj; *Ce dorim să comunicăm ?*
 - canal de comunicare; *Mijloacele prin care comunicăm mesajul ?*
 - context; *Cum se potrivește mesajul cu contextul ?*
 - moment. *Când comunicăm mesajul ?*
- Campania anticorupție poate avea ca scop schimbarea la unul dintre cele patru niveluri:
 - credințele și valorile;
 - schimbarea comportamentului;
 - inducerea unui stimul emoțional;
 - schimbarea cognitivă.

Reguli pentru o comunicare eficientă

- Obiectivele unei campanii anticorupție depind de nivelul de schimbare pe care își propune să îl atingă acea campanie.
- Cele două grupuri-țintă tradiționale pentru o campanie anticorupție sunt publicul și funcționarii publici.
- Campaniile trebuie întotdeauna individualizate pornind de la caracteristicile grupului-țintă, în timp ce detaliile specifice fiecăruia nu trebuie ignorate.
- Atunci când construiți mesaje anticorupție, începeți de la percepțiile existente.
- Receptorii mesajului dumneavoastră vor primi mai bine o poveste simpatică sau emoționantă despre un polițist care refuză mita, decât statisticile care arată că numărul de fapte de corupție în rândul polițiștilor a scăzut cu un anumit procent.
- Atunci când selectați canalele de comunicare, nu uitați că de multe ori "canalul face mesajul", cu alte cuvinte, credibilitatea media este transferată asupra credibilității mesajului.
- Întotdeauna utilizați mai multe canale de comunicare.

RELAȚIILE CU PRESA ÎN CAZUL ACUZAȚIILOR DE CORUPȚIE

Cum să gestionăm relațiile cu presa dacă apar acuzații publice de corupție ?

Acuzațiile de corupție reprezintă o situație de criză, la care este nevoie de o reacție pe măsură.

Comunicarea în situații de criză este răspunsul cheie.

Reputația este cel mai de preț bun al unei instituții publice.

O strategie de comunicare de succes pentru situații de criză asigură:

- o reacție rapidă;
- informații graduale;
- răspunsuri bine gândite ale instituției în cauză;
- oferă scuze necondiționate dacă acuzația se dovedește adevărată sau măcar parțial adevărată.
- ✓ Indiferent dacă acuzația de corupție este adevărată sau falsă, instituția trebuie să discute cazul și să reacționeze la el.
- ✓ Dacă reacția nu este rapidă, neîncrederea publicului crește.

STANDARDE DE TRANSPARENȚĂ

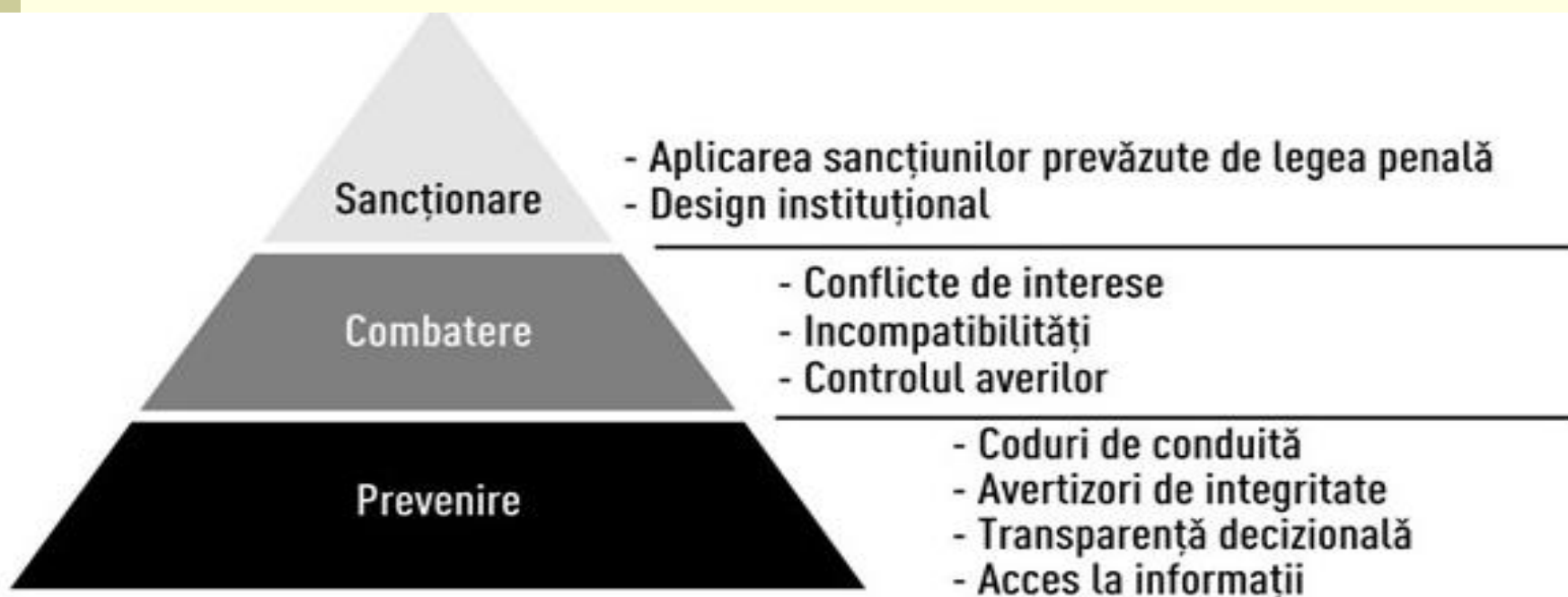

1. CE ÎNSEAMNĂ TRANSPARENȚA PENTRU INSTITUȚIILE PUBLICE?

Când ne referim la transparență avem în vedere acel mod de lucru al unor entități care, în permanență, fac publică întreaga lor activitate.

Această noțiune îmbracă însă mai multe aspecte:

- accesul liber la informațiile de interes public;
- transparența decizională;
- transparența execuției bugetare;
- obligația personalului entităților publice de a se legitima în raporturile cu terții.

1.1. LIBERUL ACCES LA INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC

Există importante **rațiuni de principiu** pentru care accesul la informație este important într-o societate:

- Informația este un prim element pe care îl presupune cunoașterea;
- Informația este un ingredient esențial al formării atitudinilor care susțin sau inhibă schimbarea într-o societate;
- Informația este necesară grupurilor active pentru a le permite să se angajeze în dezbateri deschise cu autoritățile publice pe teme care afectează interesele lor sau ale unor categorii mai largi;
- Accesul la informație reduce dezechilibrul de putere dintre guvernanți și guvernați;
- Accesul la informație impune constrângeri asupra comportamentului birocratic, descurajând, într-o anumită măsură, ineficiența, abuzurile și corupția din instituțiile publice.

1.2. TRANSPARENȚA DECIZIONALĂ

Dintre avantajele participării cetățenești pentru **administrația publică** putem aminti:

- Restabilește și construiește încrederea între administrația publică și cetățeni;
- Ajută administrația să identifice nevoile comunității mai repede și cu o satisfacție mai mare pentru cetățeni;
- Obține în mod gratuit informații suplimentare cu privire la sectoarele de activitate care urmează să fie afectate de reglementările propuse;
- Conduce comunitatea către consens și nu către conflict, înlăturând problemele de implementare a reglementărilor ce sunt datorate necunoașterii acestora de către destinatari;
- Administrația și cetățenii sunt capabili să abordeze împreună problemele și oportunitățile într-un mod mult mai creativ;
- Explică necesitatea reglementărilor propuse;
- Înlătură problemele de implementare ce se datorează deficiențelor de redactare ale reglementărilor.

Pentru **beneficiarii reglementărilor**:

- Iau cunoștință de proiectele de reglementări propuse de administrația publică;
- Își exprimă punctele de vedere cu privire la aceste proiecte;
- Își adaptează din timp activitatea la cerințele care urmează a fi introduse.

1.3. TRANSPARENȚA EXECUȚIEI BUGETARE

- ❖ Sistemul achizițiilor publice a fost un pilon cu o redusă capacitate de a asigura integritatea publică;
- ❖ La nivelul procedurii de achiziții publice, cât și la nivelul procedurilor de concesionare, privatizare sau parteneriat public-privat, rămân deficiențe majore, legate de lipsa de transparență a contractelor sau a unor clauze ale acestora.
- ❖ Cadrul normativ prevede că toate contractele de achiziție publică sunt informații de interes public, eliminând posibilitatea introducerii clauzelor de confidențialitate.
- ❖ Un neajuns al legii este acela că prevede posibilitatea clasificării ca secret a contractelor, fără instrumente corelative de prevenire a folosirii abuzive a acestor prerogative ale autorităților publice.

Transparența previne corupția

1.4. OBLIGAȚIA PERSONALULUI ENTITĂȚILOR PUBLICE DE A SE LEGITIMA

- ❑ interes al publicului de a cunoaște persoana responsabilă pentru actul sau activitatea ce poate produce efecte asupra acestuia, pentru a putea uza de dreptul său de a contesta acțiunile funcționarului când le consideră nelegale sau abuzive.
- ❑ interes al entității publice, respectiv acela de a cunoaște persoana pe care trebuie să răspundă pentru prejudiciul cauzat persoanei prin vătămarea unui drept sau interes legitim, prin neîndeplinirea corespunzătoare a atribuțiilor de serviciu.

2. DE CE ESTE TRANSPARENȚA IMPORTANTĂ PENTRU LUPTA ÎMPOTRIVA CORUPȚIEI?

- Lupta pentru informație are loc între public, care vrea să fie informat și cei care nu doresc ca publicul să aibă acces la informație.
- Democrația nu poate exista în absența libertății informației.
- Dreptul de a ști este legat de responsabilitate, obiectul central al oricărui sistem democratic de guvernare.
- Atunci când prevalează secretul, se pot pierde angajamente importante cu privire la resurse, prin închiderea efectivă a posibilității oricărei examinări viitoare sau dezbateri publice.
- Convingerea că o transparență mai mare poate duce la un nivel de responsabilitate sporit este exprimată pe o scară mult mai largă.

Este recunoscut de asemenea faptul că o schimbare fundamentală și de durată a atitudinilor și practicilor poate fi determinată numai prin valorificarea energiei celor trei vârfuri ale triunghiului de forțe ale unei țări:

statul, sectorul de afaceri și societatea civilă.

3. CUM SE ÎMBUNĂTĂȚEȘTE TRANSPARENȚA PRIN COMUNICARE

Modalitățile cele mai importante prin care comunicarea generează transparență pot fi grupate în următoarele categorii:
Informarea publicului

Stimularea acțiunilor cetățenești

Democrație funcțională

Comunicare → implicare a publicului → transparență guvernamentală

Într-un context mai puțin democratic:

Pe termen scurt :

Comunicare → implicare a publicului → atitudine defensivă a guvernului

Însă, pe termen lung :

Atitudine defensivă a guvernului → opoziție a publicului → schimbări în guvern → transparență

- Îmbunătățirea răspunderii publice

Comunicare → cunoașterea, de către cetățeni, a sistemelor de răspundere publică → publicul trage guvernul la răspundere → transparență

- Creșterea riscurilor asociate corupției

Comunicare → dezvăluirea și pedepsirea corupției → mai puțină corupție + mai multă transparență

- Generarea unei culturi a transparenței
- Instituționalizarea practicilor transparente

4. METODE DE COMUNICARE

- Mass-media
- Evenimente publice
- Sistemul de educație

RISCURI PRIVIND COMUNICAREA

- Creșterea așteptărilor din partea publicului
- Senzaționalismul
- Corupția ca armă politică

CONCLUZIE

Zero toleranță față de corupție

Bibliografie

1. Ghid privind mijloacele legale de combatere a faptelor de corupție în administrația publică – elaborat de Transparency International România în cadrul proiectului PHARE RO/2004/016-772.01.05.03 – Îmbunătățirea luptei împotriva corupției – pentru Ministerul Justiției;
2. Ghid de comunicare (fără șpagă) – PHARE 2004 “Îmbunătățirea luptei împotriva corupției” editat de Ministerul Justiției, noiembrie 2007.